

Podczas majowej sesji plenarnej Europejskiego Komitetu Regionów lokalni i regionalni przywódcy przyjęli opinię dotyczącą przyszłości unijnej polityki badań naukowych i innowacji oraz kolejnego programu Horyzont Europa na lata 2028-2034. W dokumencie podkreślono konieczność zapewnienia ambitnego i stabilnego budżetu dla 10. Programu Ramowego w zakresie Badań Naukowych i Innowacji (FP10), wskazując, że proponowane 175 mld euro stanowi minimum niezbędne do realizacji celów Unii Europejskiej w zakresie konkurencyjności i spójności.

Przyjęta opinia została opracowana przez Anne Besnier, wiceprzewodniczącą regionu Centre-Val de Loire. Samorządowcy zaznaczyli w niej, że środki przeznaczone na badania naukowe i innowacje powinny być chronione przed przesunięciami budżetowymi w okresach kryzysowych. Podkreślono również, że badania i innowacje mają przede wszystkim służyć poprawie jakości życia mieszkańców, wspieraniu usług publicznych oraz sprawiedliwym transformacjom społecznym i gospodarczym.

W opinii zwrócono uwagę na znaczenie regionalnych i lokalnych ekosystemów innowacji dla rozwoju całej Unii Europejskiej. Według przywódców samorządowych to właśnie regiony i miasta tworzą warunki do rozwoju wiedzy, jej upowszechniania oraz budowania europejskiej doskonałości naukowej i technologicznej. Z tego względu wezwano do większego udziału władz lokalnych i regionalnych w zarządzaniu, wdrażaniu i monitorowaniu przyszłego programu badawczo-innowacyjnego UE.

Dokument opowiada się także za lepszą integracją regionalnych ekosystemów innowacji oraz zwiększeniem udziału regionów i miast w takich instrumentach jak Regional Innovation Valleys i Misje UE.

Podkreślono, że inicjatywy te wspierają współpracę pomiędzy uczelniami, organizacjami badawczymi, przedsiębiorstwami, władzami publicznymi i społeczeństwem, wzmacniając innowacje oparte na potencjale poszczególnych terytoriów.

Przedstawiciele samorządów wyrazili również obawy wobec krajowego podejścia do podprogramu „Widening Participation and Spreading Excellence”, którego celem jest zwiększenie zdolności regionów do udziału w ponadnarodowych procesach badawczo-innowacyjnych. W opinii wskazano, że nadmierne skoncentrowanie działań na poziomie krajowym może pogłębić różnice pomiędzy regionami bardziej i mniej rozwiniętymi pod względem innowacyjności. W związku z tym zaapelowano o prowadzenie działań również na poziomie regionalnym oraz o wykorzystywanie narzędzi takich jak Regional Innovation Scoreboard do lepszego dostosowania wsparcia do potrzeb poszczególnych regionów i miast.

Członkowie Europejskiego Komitetu Regionów opowiedzieli się ponadto za tworzeniem synergii pomiędzy FP10, krajowymi i regionalnymi planami partnerstwa oraz Europejskim Funduszem Konkurencyjności. Według opinii ma to umożliwić skuteczniejsze rozwijanie projektów i osiąganie lepszych rezultatów we wszystkich regionach Unii Europejskiej. Podkreślono również, że miasta i regiony powinny odgrywać centralną rolę w zarządzaniu tymi partnerstwami, aby inwestycje wspierały zarówno konkurencyjność, jak i spójność terytorialną oraz społeczną.

W końcowej części opinii samorządowcy wyrazili zdecydowane poparcie dla utworzenia Europejskiego Statusu Naukowca. Jak wskazano, rozwiązanie to miałyby zwiększyć mobilność badaczy, ułatwić wzajemne uznawanie kwalifikacji oraz wzmocnić ochronę socjalną naukowców w całej Unii Europejskiej. Zdaniem autorów opinii mogłoby to również zwiększyć atrakcyjność Europy dla światowych talentów oraz ograniczyć koncentrację potencjału badawczego wyłącznie w wybranych regionach.